

תכנית ארצית לתשתית לאומית

תת"ל 35ב': הגנות ים המלח ותשתיות נלוות – הפתרון ארוך הטווח, תכנית חקר אתר

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

בתוקף סמכות הממשלה לפי סעיפים 53 ו-76ג(9) (ב) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, לאשר את התכנית לתשתית לאומית תת"ל 35ב': הגנות ים המלח ותשתיות נלוות – הפתרון ארוך הטווח, תכנית חקר אתר.

דברי הסבר

רקע כללי

ממשלת ישראל החליטה (החלטת ממשלה מס. 4060 מתאריך 01.01.12) לבחור בקציר המלח המלא כפתרון ארוך טווח להגנה על חופי ים המלח ועל תשתיות נלוות והטילה את ביצוע הפרויקט, את ייזומו ואת קידומו הסטטוטורי על מפעלי ים המלח בע"מ (להל"ן: "מי"ה"). לאור האמור, פועלים מי"ה להכנת תכנית משולבת (תת"ל 35א') במרחב הדרומי של אגן ים המלח. התכנית תכלול פתרון למערך הקציר, שינוע והטמנת המלח באגן הצפוני, ומערך שאיבה והולכה של מי ים המלח מהים לבריכות שבאגן הדרומי. לשם קידום התכנון המפורט של המרכיבים ההנדסיים שתוארו לעיל, ובמיוחד מערך פינוי המלח, בתהליך "קציר המלח", ומערך הולכת מי ים המלח אל הבריכות הדרומיות, נדרשות עבודות חקר אתר וביצוע סקרים שעיקרם בתחום יציבות הקרקע וביסוס הפרויקט, והם יאפשרו את קידום התכנון והביצוע ההנדסי של הפרויקט.

מכיוון שבמרבית שטח תכנית זו לא חלות תכניות מפורטות שמכוחן ניתן להוציא היתרי בנייה לעבודות הנדרשות לביצוע עבודת החקר, הוכנה תכנית זו, אשר מאפשרת הוצאת היתרי בניה לעבודות החקר.

תיאור התכנית

עבודות החקר המבוקשות מכוח תכנית זו הן עבודות בעלות השפעה סביבתית מצומצמת, כוללות בינוי זמני ויביל מצומצם ואין בהן משום שינוי בלתי הפיך של פני הקרקע. העבודות כוללות ביצוע קידוחי קרקע, החדרת שיגומים ו/או כלונסאות פלדה לצורך ניטור שקיעות ובדיקת ישימות החדרה, התקנת ציוד ניטור, ביצוע דרכי עפר תפעוליות שיאפשרו נגישות לעבודות החקר, הקמת אתרי התארגנות (מחנות קבלן) הכוללות מבנים יבילים, סככת צל ושירותים סניטאריים, ועבודות זמניות נלוות לביצוע עבודות החקר כגון עבודות עפר והנחת תשתיות.

ככל ויתברר בתום העבודות כי אתרי העבודה לא ידרשו לצורך הפתרון ארוך הטווח, יטושטשו הדרכים, יפונה הציוד וחורי הקידוחים יאטמו.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

תכנית החקר נועדה לאפשר ביצוע עבודות חקר קרקע לצורך תכנון וביצוע פתרון ארוך הטווח להגנה על חופי ים המלח ועל תשתיות נלוות והקמת מערך שאיבה חדש להזרמת תמיסות מים המלח לבריכות הדרומיות להמשך פעילות מפעלי ים המלח. פתרונות אלו מקודמים במקביל, על פי החלטת הממשלה במסגרת תת"ל 35א' ויאפשרו את הפיתוח התיירותי, התעשייתי וההתיישבותי באזור.

ללא ביצוע הפעולות המתחייבות להגנה על החופים והתשתיות ולהעתקת תחנת השאיבה צפויים להיגרם נזקים בהיקפים ובעלויות של מיליארדי דולר למשק ואובדן פרנסה של כ 30 אלף עובדים בנגב המזרחי.

תקציב

תקציב הפרויקט מוערך ב כ 40 מיליון ₪.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

מליאת הוועדה לתשתיות לאומיות מיום 7.1.2013 החליטה פה אחד להעביר את התכנית לאישור הממשלה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

ממשלת ישראל החליטה בישיבתה מיום 13.5.2007 (החלטה מס' 1666) להכריז על פרויקט ההגנות על ים המלח כפרויקט תשתית בעל חשיבות לאומית.
בישיבתה מיום 1.1.2012 (החלטה מס' 4060) החליטה ממשלת ישראל לבחור בחלופת קציר המלח כפתרון ארוך הטווח להגנה על חופי ים המלח והתשתיות והטילה את ביצוע הפרויקט, את ייזומו ואת קידומו הסטטוטורי על מפעלי ים המלח בע"מ.

ההיבט המשפטי ועמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אישור התכנית מתחייב לפי סעיפים 53 ו-76ג(9)(ב) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.
התכנית לוותה על ידי היועץ המשפטי לות"ל, אשר סמך ידו על ההחלטה לאישור התכנית בוועדה לתשתיות לאומיות והעברתה לאישור הממשלה.

סיווגים

סיווג ראשי: 11 אחר

סיווג משני: אין

תחום פעולה עיקרי: 05 תשתיות וסביבה

הערה

התכנית וחומר נלווה לה נמצאים במזכירות הממשלה לעיון השרים ויונחו על שולחן הממשלה.

מוגש על ידי שר הפנים

כ"ז בטבת התשע"ג
09 בינואר 2013

הנדון: חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות שרים

נושא ההחלטה:

תת"ל 35-ב' הגנות ים המלח ותשתיות נילוות-פתרון ארוך הטווח תכנית חקר
תמצית ההצעה בהתייחס להיבטים המשפטיים:

בהתאם להוראת סעיפים 53 ו-76(ג) (9)(ב) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה"), הוסמכה הממשלה לאשר תכנית ארצית לתשתית לאומית, אשר הוגשה לה על ידי הוועדה הארצית לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות.

הוועדה הארצית לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות (להלן: הוועדה לתשתיות לאומיות) דנה בתת"ל 35-ב' תוכנית הגנות ים המלח ותשתיות נילוות-פתרון ארוך טווח תכנית חקר, והחליטה בישיבתה מס' 01/2013 מיום 7.01.2013 להמליץ בפני הממשלה על אישור תוכנית זו.

המלצת הוועדה התקבלה לאחר שהתקיימו כל ההליכים הנדרשים בהתאם להוראות חוק התכנון והבניה.

אשר על כן, התמלאו התנאים הנדרשים לאישור התוכנית בהתאם להוראות חוק התכנון והבניה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם

על החלטות הוועדה לתשתיות לאומיות בנוגע לתת"ל 35-ב' לא הוגשו עתירות לבג"צ וממילא לא ניתן כל צו משפטי המונע את המשך אישורה של התוכנית. החלטת הוועדה לתשתיות לאומיות בעניין התקבלה לאחר שניתנה הזדמנות למשיגים, להשמיע השגותיהם ישירות בפני מליאת הוועדה וזאת לאור מיעוט ההשגות שהוגשו. מליאת הוועדה שמעה את ההשגות, את תשובות הייזם והכריעה בהן. וזאת לאחר שהיו בפניה מכלול השיקולים בנושא.

להלן הסבר בדבר חשיבות ודחיפות אישור התוכנית בתקופת בחירות:

תוכנית זו עניינה, תכנית לחקר אתר, אישור לביצוע עבודות חקר אתר באזור ים המלח לצורך תכנון הפתרון ארוך הטווח להגנה על חופי ים המלח ותשתיות נלוות.
מטרותיה העיקריות של התכנית הן:

לאפשר ביצוע עבודות חקר אתר וסקרים לצורך איסוף מידע הדרוש לתכנון מפורט של מרכיבי הפתרון ארוך הטווח של קציר המלח ושל מערך השאיבה, במסגרת תכנית הגנות ים המלח ומערך השאיבה וההולכה של מי הים.

לאפשר ביצוע תשתיות זמניות הכרחיות, אשר יאפשרו את ביצוע עבודות חקר האתר.

התהליך התכנוני לקידום התכנית החל לפני זמן רב. החלטת הוועדה הארצית לתשתיות לאומיות בדבר הכנתה נתנה כבר במרץ 2012, והחלטה על העברתו להערות והשגות הציבור ניתנה כבר ביולי 2012. כאמור לעיל, הוועדה הארצית לתשתיות לאומיות שמעה את ההשגות ביום 7.1.2013 והמליצה על העברת התוכנית לאישור הממשלה. לסיכום, המדובר בתכנית שהליכי אישורה החלו לפני זמן רב, וביצועה יאפשר קידום משמעותי של בדיקות חיוניות שיאפשרו את קידום תוכנית קציר המלח ותחנת השאיבה, פרויקט בעל חשיבות לאומית ממדרגה ראשונה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

מסמכי התוכנית וההליכים שהתקיימו בה נבדקו על ידי היועץ המשפטי לות"ל, אשר סמך ידו על ההחלטה לאישור התוכנית בועדה לתשתיות לאומיות והעברתה לאישור הממשלה. לאור האמור, אין מניעה משפטית לאשר את ההחלטה.

חתימה

אפרת דן יחיא סטולמן, עו"ד סגנית בכירה ליומ"ש

שם תפקיד